

Ne Zaman, Yine?

Can EREL

Uçak Mühendisi

can.erel@canerel.com.tr

Göklerdeki Lucy* kızlarının kontrolündeki, tamamı kadınlar tarafından uçurulan uçak 19 Kasım 2015 günü Addis Ababa'dan Bangkok'a uçtuğunda Etiyopya Havayolları şirketi CEO'su Tewelde GEBREMARIAM "Kadınlar bu kıtanın (Afrika) kullanılmayan en büyük kaynağıdır"diyordu...

Birkaç hafta sonra, 4 Aralık 2015 günü Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanı Ash CARTER, kadınların Amerikan ordusunda muharip görevler dahil olmak üzere tüm pozisyonlarda görev alabilmeleri talimatı verdi;

- Deniz Piyade Kolordusu'nun (Marine Corps) kısmen istisna oluşturması yönündeki taleplere rağmen,
- ve
- İki cinsiyet arasında ortalama olarak fiziksel farklılıkların varlığını kabul etmekle beraber, çok sağlam fiziksel standartlara sahip kadınların ve bu standartlara uymayan erkeklerin de bulunduğu dikkat çekerek...

... Bu uygulama da yarın başlayacak!

Ya biz?

Türkiye'nin savunma endüstrisi alanında üretim yapan ilk ve en büyük özel sektör tesisi olarak 1925 yılında Şakir ZÜMRE tarafından kurulan "Türk Mevad-ı Harbiye ve Madeniye Fabrikası"nda kritik ve tehlikeli üretim süreçleri içinde doğrudan görev almış kadınlarımız

© Şakir Zümre Kitabı

Hatırladım ki, araştırmalarım göre, ulusal havacılık – uzay ve savunma endüstrilerimizde **İLK**,

- "**Uçakla Uçan**" kadına 1913,
- "**Kritik ve Tehlikeli Üretim Süreci İşçisi**" kadına 1925
- "**Pilot**" kadına 1933,
- "**Paraşütçü**" kadına 1935,
- "**Akrobasi Pilotu**" kadına 1936,
- "**Şehit Havacı**" kadına 1936,
- "**Planör Pilotu**" kadın 1936,
- "**Askeri Uçak Pilotu**" kadına 1936,
- "**Hava Kamarotu & Hostesi**" kadına 1948,
- "**Hava Trafik Kontrolörü**" kadına 1956,
- "**Jet Savaş Uçağı Pilotu**" kadına 1958,
- "**Uçak Yüksek Mühendisi**" kadına 1961,
- "**Uçuş Harekât Memuru**" kadına 1970,
- "**Teknisyen**" kadına 1970,
- "**Uçak Mühendisi**" kadına 1976,
- "**TÜBİTAK & THKGV Burslu Uçak Mühendisliği Öğrencisi**" kadına 1978,
- "**Havacılık Mühendisi**" kadına 1986,
- "**Uçak (TurboJet) Motor Sistem Mühendisi**" kadına 1986,
- "**Uçak Aksesuar Fabrika Seviyesi Bakım Mühendisi**" kadına 1986,
- "**Havacılık Yüksek Teknolojili Süreç Yönetim Sistemi İşletmecisi**" kadına 1987,
- "**Aviyonik Fabrika Seviyesi Bakım Mühendisi**" kadına 1988,
- "**Aviyonik Sistem Mühendisi**" kadına 1988,
- "**Uçak Motor Kontrol & Aksesuarları Fabrika Seviyesi Bakım Mühendisi**" kadına 1988,
- "**Uçak Motor Fabrika Seviyesi Bakım / Y. Teknolojili Süreç Mühendisi**" kadına 1989,
- "**Uçak (TurboFan) Motor Sistem Mühendisi**" kadına 1989,
- "**Havacılık Endüstrisi Girişimcisi**" kadına 1989,
- "**Uçak Motor Aviyonik / Elektronik Fabrika Seviyesi Bakım Mühendisi**" kadına 1991,
- "**Uzay Mühendisi**" kadına 1991,
- "**Havayolu Pilotu**" kadına 1993,
- "**Uzay Endüstrisi Girişimcisi**" kadına 1994,
- "**Özgün Uçak Tasarım/Üretim Mühendislik Müdürü**" kadına 1995,
- "**Okyanus Aşan Havayolu Pilotu**" kadına 1997,
- "**Döner Kanat Hava Aracı Pilotu**" kadına 1998,
- "**Kara (Sabit Kanat) Hava Aracı Pilotu**" kadına 1999,
- "**F-16 Uçağı Pilotu**" kadına 2000,
- "**Kara Havacılık (Döner Kanat) Hava Aracı & S-70 Pilotu**" kadına 2000,
- "**Şehit Jet Savaş Uçağı Pilotu**" kadın 2001,
- "**Hava Harp Okulu Birincisi**" kadın 2001,
- "**Kaptan Pilot**" kadına 2003,
- "**Kolluk (Jandarma - Döner Kanat) Hava Aracı Pilotu**" kadına 2004,
- "**Havayolu Girişimcisi**" kadına 2005,
- "**F-16 Görev Komutanı/Öğretmen/Tecrübe/Standardize Pilotu**" kadına 2007,
- "**Havalimanı İşletmesi Genel Müdürü**" kadına 2007,
- "**Okyanus Aşan Askeri Pilot (Dünyada)**" kadına 2010,
- "**Öğretmen Pilot**" kadına 2011,
- "**Askeri Akrobasi Gösteri (Türk Yıldızları) Pilotu**" kadına 2015,

yılında sahip olmayı başarmış Türkiye, kadın kaynağından her görev alanı ve seviyesinde tam olarak yararlanmaya ne zaman başlayacak; yine?

(*) **Lucy**: Dünyanın en eski insangil fosili.

NOT: Baronesse Raymonde de LaROCH'un dünyanın ilk kadın pilotu olarak 8 Mart 1910 günü lisanslandırılması anısına, Dünya Kadınlar Günü de olan 8 Mart gününü kapsayan hafta Dünya Havacı Kadınlar Haftası (Women of Aviation Worldwide Week, WoAW) kabul edilir ve havacılıkta cinsiyet çeşitliliğinin desteklenmesi amacı ile 2010 yılından buyana dünya çapında etkinlikler düzenlenir; Dünya Havacı Kadınlar Enstitüsü - Institute for Woman of Aviation Worldwide (IWoAW) koordinesinde....

Türkiye'de, uluslararası ölçekte "[Dünya Havacı Kadınlar Haftası](#)" etkinliklerinde geçen yıl ülke ölçeğinde koordine etmeye çalıştığımız etkinliklerle ilk defa katıldı; düzenlediği etkinliklerin videoları ile dünya çapında düzenlenen yarışmada ilk üç dereceyi ülkemiz etkinlikleri aldı...

Bu yıl, Türkçe yayın ilaveleri ile IWOAW'ın bu haftaya yönelik oluşturduğu [web sitesi](#) marifeti ile "Dünya Havacı Kadınlar Haftası" düzenlenmesi için "[Can'ca Başarı Bursu](#)" sahibi sevgili Yağmur GENÇOĞLU çalışıyor; yakında yayına gireceğini umut ediyorum.

Ben de, Angora Evleri Yönetim Kurulunun davet ile "Angora Evleri Buluşmaları" kapsamında ulusal havacılığın gelişmesi ve bu gelişme sürecinde İLK UÇAN ve İLK UÇURAN olmuş kadınlarımız & katkılarının anıldığı "[Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Türk Kadını](#)" konferansımı 13 Mart 2016 Pazar günü sunarak bu "Dünya Havacı Kadınlar Haftası 2016" etkinliklerine mütevazı bir katkı sağlamaya çalışacağım.

İlgilenip katılmak isteyenler lütfen office@canerel.com.tr e-posta adresine bu ilgilerini belirtirler ise konferans mahalini o katılıma göre belirlemeye gayret ederiz..

Kaynakça :

1. Atilla Oral; "Şakir Zümre, İlk Silah Fabrikatörü"; Kitap - Demkar Yayınevi; İstanbul, Ocak 2012.
2. Can EREL; "[Tüm Mürettebatı Kadın Olan Havayolu Uçuşları & Etiyopya Havayolları Uygulamasının Hatırlattıkları](#)"; CE; Kasım 2015.
3. Can EREL; "[Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Türk Kadını](#)"; 02.12.2013.
4. Ethiopian; "[ET Lucies to control the skies on November 19, 2015](#)"; 19.11.2015.
5. Marthe van der WOLF; "[All-Female Flight Crew a First for Ethiopia Airlines](#)"; VoA - News / Africa; 18.11.2015.
6. Reuters; "[S. military opens all combat roles to women](#)"; Dec 4, 2015.
7. VoA; "[Women-Only Crew Pilots Ethiopian Air Flight](#)"; VOA Learning English; November 23, 2015.
8. Can EREL; "[Can'ca Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar](#)"; Kitap - CE; Ankara, 2014